

Monumentnummer*: 521409

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 16 december 2002
Kadaster deel/nr 82639/179

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Ulvenhout AC Alphen-Chaam Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Ulvenhout

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Chaam G 969

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1, (Chaamseweg 34 te Ulvenhout): HOOFDGEBOUW (Huis Hondsdonk)

Bakstenen wir gekalkt hoofdgebouw (met zwarte voeting) op rechthoekige en rechthoekig uitgebouwde grondslag van twee verdiepingen deels onder twee met oud-Hollandse pannen gedekte afgeplatte schilddaken en aan de achterzijde onder plat dak. Het huis, dat in zijn huidige aanzien in grote trekken uit omstreeks 1796 dateert, vertoont nog bouwsporen van de hoeve uit de eerste helft van de 17de eeuw, die vermoedelijk niet lang na de ondergang van de oorspronkelijke hoeve tijdens het beleg van Breda in 1624-1625, op deze plaats werd opgericht. Het nieuwe rond 1796 door de toenmalige eigenaar Lucas W.P. baron van der Borch (1738-1820) gebouwde huis werd tegen de noordzijde van de oude hoeve opgetrokken en bestaat uit een breed in classicistische trant opgetrokken hoofdgebouw met centraal de driezijdig uitgebouwde oorspronkelijke entree met aan weerszijden twee venstertraveeën. Aan de rechterzijde van dit regelmatig opgezette voorhuis, waarin de - representatieve - woon- en slaapvertrekken zijn gesitueerd, is naar achteren een rechthoekige uitbouw van de oorspronkelijke hoeve zichtbaar, die bij de bouw in circa 1796 tot de kap van het voorhuis werd opgetrokken en eveneens met een schilddak is overkapt. De in de lengte van het nieuwe huis gerealiseerde vestibule (met oorspronkelijke gekleurde glas-in-lood vensters naar de hal), hal en het in het verlengde hiervan gelegen ruime trappenhuis met ornamentale Lodewijk XVI rondgaande trap werd tegen de noordelijke buitenmuur van de oude hoeve opgetrokken. De ten zuiden van de hal gesitueerde keuken (met stookplaats en schouw) is in feite het woonvertrek van de 17de eeuwse hoeve. De houtnerfschildering in eiken van de deuren beganegronds dateert uit de 19de eeuw. In de jaren '50 van de 19de eeuw, toen Henrica Paulina van der Borch

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geboren jonkvrouwe van der Heim (1804-1884), weduwe van Mr. Willem Francois Emile baron van der Borch (1802-1849), het beheer voerde over Hondsdonk, werden enkele verbouwingen aan het huis verricht. De vensters op de verdieping aan de voorzijde en zijkanten van het voorhuis werden van de huidige siersmeedijzeren Franse balkons voorzien en boven de centraal gelegen in deze tijd met een overdekt bordes uitgebouwde entree werd een balkon in dezelfde trant aangebracht. De genoemde aanbouw aan de rechterzijde (oorspronkelijk de rechterzijde van de oude hoeve) werd op de verdieping enkele meters naar voren getrokken. Deze aldus nieuw geschapen ruimte werd door de nog steeds aanwezige smeedijzeren pijlers gestut. De kroonlijst, die de voor- en zijgevels afsluit, werd van een balustrade voorzien (thans opgeslagen) en centraal op de nok van het dak werd het huidige van de aangrenzende buitenplaats Lugtenburg afkomstige klokkentorentje geplaatst. Beganegronds centraal in de driehoekige uitbouw een dubbele vierruits terrasdeur met enkelruits bovenlicht alsmede in de twee venstertraveeën aan weerszijden een vierruits venster. Op de verdieping in de uitbouw centraal een dubbele enkelruits balkondeur met enkelruits bovenlicht en in de zijgevels van de uitbouw een identiek venster als fenêtre à terre. De rechter gevel van het voorhuis vertoont beganegronds een dubbel zesruits terrasdeur en op de verdieping en aan de voorzijde van de verhoogde uitbouw en vierruits venster als fenêtre à terre. Genoemde vensters en deurpartijen zijn van persiennes voorzien. Aan de rechterzijde van de rechter gevel sluit de hoofdentree met op de verdieping een vierruits venster als fenêtre à terre het voorhuis af. Rechts van deze entree een zesruits schuifvenster met luiken en op de verdieping twee vierruits vensters (op de verdieping als fenêtres à terre) met winterluiken. De achtergevel vertoont een onregelmatige gevelindeling met deels empire- en deels 18de eeuwse meerruits vensters, gedeeltelijk met persiennes en winterluiken voorzien. Aan de achterzijde van het huis een door muurwerk omsloten binnenplaats, waarvan de achtermuur dienst doet als achtermuur van een in 1964 geplaatste kas. Laatstgenoemde kas is gezien zijn leeftijd voor de bescherming van ondergeschikte betekenis.

WAARDERING

Het HOOFDGEBOUW van de historische buitenplaats is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als gaaf bewaard voorbeeld van een classicistisch hoofdgebouw uit circa 1800 in historisch landelijke stijl als centrum van een historische parkaanleg;
- vanwege het gaaf bewaarde interieur;
- vanwege de wijze waarop een gedeelte van de voorloper van dit huis, een vroeg 17de eeuwse hoeve, in het huis is geïncorporeerd;
- vanwege de grote beeldbepalende en ensemble waarden;
- vanwege gaafheid en ouderdom.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument